

ΣΤΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ υπήρξαν, βεβαίως, και έντονες διαφωνίες τόσο για το θέμα της Μονής της Χώρας και για τον πόλεμο στη Γάζα και τη Χαμάς (οι οποίες εκφράστηκαν και στις κοινές δηλώσεις) όσο και για τα θαλάσσια πάρκα

ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ χαρακτηρίζουν ιδιαίτερα θετικό το γεγονός ότι πλέον στον ελληνoturκικό διάλογο «μπορούμε να συζητούμε για εκείνα στα οποία διαφωνούμε, χωρίς να παράγονται ένταση και κρίση»

ΤΟ ΘΕΜΑ

Η τουρκική «ανάγνωση» των συνομιλιών

Του **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΑΡΕΤΑΙΟΥ**
e.aretaios@realnews.gr

■ **ΜΕ ΒΑΣΙΚΟ** συμπέρασμα ότι Ελλάδα και Τουρκία αντιμετωπίζουν μεν ταυτόχρονα διαφορετικές προκλήσεις, αλλά ότι μπορούν παράλληλα να προχωρήσουν σε διπλωματικές και οικονομικές συνεργασίες οι οποίες κρατούν την πόρτα ανοικτή για μια μελλοντική λύση των βασικών διαφορών τους, η τουρκική «ανάγνωση» της επίσκεψης του **Κυριάκου Μητσοτάκη** στην Αγκυρα είναι στο σύνολό της πολύ θετική. Οι ελληνοτουρκικές σχέσεις δεν είναι ψηλά στην ατζέντα της Αγκυρας. Καθώς η Τουρκία βρίσκεται σε μια κρίσιμη περίοδο μεγάλων αλλαγών στους συσχετισμούς δυνάμεων στο εσωτερικό, με βασικό χαρακτηριστικό τις εντάσεις ανάμεσα στο ΑΚΡ και στους εθνικιστές συμμάχους του, η επίσκεψη Μητσοτάκη θεωρείται σημαντικό κομμάτι μιας ευρύτερης δυναμικής «εξομάλυνσης» των σχέσεων της Τουρκίας με τη Δύση.

Ιδιαίτερα ενδιαφέρον, σύμφωνα με Τούρκους αναλυτές, είναι το γεγονός ότι, παρά τις όποιες εντάσεις που εξακολουθούν να καταγράφονται, όπως για παράδειγμα στο θέμα των θαλάσσιων πάρκων και σε αυτό της Μονής της Χώρας, τόσο τα φιλοκυβερνητικά όσο και τα αντιπολιτευόμενα μέσα και οι αναλυτές δεν χρησιμοποιήσαν κάποια επιθετική και εθνικιστική ρητορική.

Η ανάλυση

Χαρακτηριστική του κλίματος που κυριαρχεί στην Τουρκία είναι η ανάλυση στη φιλοκυβερνητική εφημερίδα «Yeni Safak» της **Σιμπέλ Μπουλμπούλ Πεχλιβάν**, ερευνήτριας του ΤΑΥ (Τουρκικό Ίδρυμα Ερευνών), το οποίο αντανακλά τις θέσεις του ΑΚΡ. Στο άρθρο της με τίτλο «Τουρκία και Ελλάδα, δύο αδιαχώριστες πλευρές του Αιγαίου», η Πεχλιβάν τονίζει ότι, παρά τις πολιτικές περιπέτειες που προκύπτουν, η εστίαση στη διπλωματική και στην οικονομική συνεργασία διαθέτει τη δύναμη να αναμετρηθεί με τις εντάσεις και να διαμορφώσει ένα πιο ειρηνικό και εποικοδομητικό περιβάλλον.

«Η Τουρκία και η Ελλάδα έχουν ένα πλούσιο και πολύπλευρο δίκτυο σχέσεων λόγω της γεωπολιτικής τους θέσης και Ιστορίας. Ενώ αυτές οι δύο χώρες λειτουργούν ως γέφυρα μεταξύ Ευρώπης και Ασίας, λόγω της γεωπολιτικής τους θέσης, η στρατηγική τους θέση στο Αιγαίο Πέλαγος έχει παράλληλα προκαλέσει διάφορες διαμάχες. Ωστόσο, οι πολιτιστικές, κοινωνικές και τουριστικές αλληλεπιδράσεις υπήρξαν σημαντικό παράγοντες μετριασμού αυτών των εντάσεων κατά καιρούς», έγραψε η Πεχλιβάν.

Και προσέθεσε: «Το απόφθεγμα του Έλληνα φιλοσόφου **Ηράκλειτου** “η μόνη σταθερά στη ζωή είναι η αλλαγή” μπορεί να εκφράσει τις διαρκώς μεταβαλλόμενες αλλά σταθερά ομοιάζουσες εκδοχές των δύο κοινωνιών. Αν και έχουμε βιώσει διάφορες διακυμάνσεις στις σχέσεις μας, οι δύο χώρες βρίσκονται σε θέση που τις καθιστά αχώριστες. Εξετάζοντας τις σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών σήμερα, μπορούμε να δούμε ότι υπάρχουν κοινά στοιχεία, κοινή κουλτούρα

Πώς εκτιμούν αναλυτές στη γειτονική χώρα την επίσκεψη του Έλληνα πρωθυπουργού στην Αγκυρα. Η αισιοδοξία για μια νέα εποχή στις διμερείς σχέσεις

και κοινή ιστορία που προέρχονται από το παρελθόν των δύο χωρών, οι οποίες συναντώνται σε ένα κοινό έδαφος και δρουν από κοινού, παρά τις διαφορές απόψεων».

Εξακολουθώντας να χρησιμοποιεί ρήσεις αρχαίων φιλοσόφων, η Πεχλιβάν εκτιμά ότι «στο μέτωπο της πολιτικής, θέματα όπως το Αιγαίο και η Κύπρος προκαλούν κατά καιρούς εντάσεις μεταξύ των δύο χωρών. Ωστόσο, οι αυξημένες διπλωματικές προσπάθειες και οι συνομιλίες σε διεθνή fora τα τελευταία χρόνια οδήγησαν σε πολλά υποσχόμενα βήματα για την επίλυση αυτών των ζητημάτων μέσω του διαλόγου. Η συνεργασία, ιδίως σε θέματα όπως οι ενεργειακοί πόροι και η μεταναστευτική κρίση, βοηθά να τεθούν οι σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών σε πιο πρακτική βάση. Το απόφθεγμα του **Αριστοτέλη** “η καλή αρχή είναι το ήμισυ της επιτυχίας” μπορεί να έχει νόημα σε αυτό το πλαίσιο. Και οι δύο χώρες προσπαθούν να λύσουν τα προβλήματα μέσω διαπραγματεύσεων και να κάνουν βήματα για να γυρίσουν νέα σελίδα στις διμερείς σχέσεις».

Και καταλήγει σημειώνοντας ότι «η επίσκεψη του Έλληνα πρωθυπουργού **Κυριάκου Μητσοτάκη** στην Τουρκία φαίνεται να σηματοδοτεί την αρχή μιας νέας εποχής στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Η επίσκεψη ανέδειξε επίσης διάφορες πρωτοβουλίες συνεργασίας, όπως η εντατικοποίηση των οικονομικών σχέσεων και η επέκταση των πολιτιστικών και εκπαιδευτικών ανταλλαγών».

Στο ίδιο μήκος κύματος, ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών **Χακάν Φιντάν**, σχολιάζοντας την επίσκεψη Μητσοτάκη, εκτίμησε ότι «και οι δύο πολιτικοί ηγέτες, οι οποίοι ήρθαν στην εξουσία με την υποστήριξη του λαού μετά τις εκλογές που διεξήχθησαν στις χώρες μας το 2023, εξέφρασαν τη βούληση να μεταφέρουν τις σχέσεις μεταξύ Τουρκίας και Ελλάδας σε ένα υψηλότερο επίπεδο, να επιλύσουν τα προβλήματα που κληρονομήσαμε από την πρόσφατη και μακρινή μας ιστορία, να τα επιλύσουν με τρόπο που θα είναι προς το συμφέρον και των δύο πλευρών. Ο Πρόεδρος μας είναι πολύ ειλικρινής σε αυτό το θέμα και αυτή είναι η κατεύθυνση που μας έδωσαν».

«Από την άλλη, βλέπουμε ότι και η Ελλάδα κάνει θετικά βήματα προς αυτή την κατεύθυνση. Το καλό είναι ότι και οι δύο πλευρές είναι σε θέση να συζητούν όλα τα προβλήματα με τον πιο ανοικτό τρόπο και σε κατάλληλες βάσεις. Με τον Έλληνα ομόλογό μου συζητάμε πολύ άνετα πολλά θέματα που σχετίζονται με ζητήματα ασφάλειας, ιδιαίτερα το πρόβλημα του Αιγαίου και το πρόβλημα των μειονοτήτων», προσέθεσε ο Φιντάν.

ατζέντας και των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, που θα καθοριστούν στο επόμενο τετ α τετ του υπουργού Εξωτερικών **Γιώργου Γεραπετρίτη** και του Τούρκου ομολόγου του **Χακάν Φιντάν**, και εφόσον οι Τούρκοι θα έχουν ορίσει τον διάδοχο του μόνιμου υφυπουργού **Μπουράτ Ακσαπάρ**, ο οποίος αναλαμβάνει τη μόνιμη αντιπροσωπεία της Τουρκίας στα Ηνωμένα Έθνη.

Οι διαφωνίες για το Κυπριακό

Στα θέματα που διαφώνησαν ο Έλληνας πρωθυπουργός και ο Τούρκος Πρόεδρος στις συνομιλίες στο κλειστό σχήμα περιλαμβάνεται και το Κυπριακό. Ο Κυριάκος Μητσοτάκης, στις δηλώσεις του, τόνισε ότι είναι «ύψιστης σημασίας ζήτημα για εμάς», εξέφρασε την άποψη ότι «το αντίδοτο σε κάθε αδιέξοδο είναι ο διάλογος», ενώ ζήτησε να δοθεί χρόνος στην ειδική απεσταλμένη του ΟΗΕ για την Κύπρο, **Μαρία Ανχελά Ολγκίν**, κάτι στο οποίο, σύμφωνα με πληροφορίες από κυβερνητικές πηγές, φαίνεται πλέον να συναινούν και οι Τούρκοι, οι οποίοι αρχικά ήθελαν να περιορίσουν την εντολή της ειδικής απεσταλμένης στους έξι μήνες. Διπλωματικές πηγές δεν αποκλείουν την εκδήλωση μιας ακόμα πρωτοβουλίας για επανekίνηση των συνομιλιών από τον γενικό γραμματέα του ΟΗΕ **Αντόνιο Γκουτέρες** στη Νέα Υόρκη τον Σεπτέμβριο, καθώς όλοι οι σημαντικοί «παίκτες» θα είναι παρόντες.

Στη συνάντηση υπήρξαν βεβαίως και έντονες διαφωνίες τόσο για το θέμα της Μονής της Χώρας και για τον πόλεμο στη Γάζα και τη Χαμάς (οι οποίες εκφράστηκαν και στις κοινές δηλώσεις) όσο και για τα θαλάσσια πάρκα, θέμα το οποίο είχε και συνέχεια, αφού ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών επανέλαβε την αντίθεση της χώρας του στο σχέδιο ως «κόκκινη γραμμή», για να εισπράξει ως απάντηση την κατηγορηματική διαβεβαίωση του Έλληνα πρωθυπουργού ότι τα θαλάσσια πάρκα θα γίνουν. Η ελληνική πλευρά, πάντως, αποτιμά συνολικά τη συνάντηση ως θετική και κάνει λόγο για κλίμα ειλικρίνειας και για διάθεση διαβούλευσης. Κυβερνητικές πηγές, μάλιστα, χαρακτηρίζουν ιδιαίτερα θετικό το γεγονός ότι πλέον στον ελληνοτουρκικό διάλογο «μπορούμε να συζητούμε για εκείνα στα οποία διαφωνούμε, χωρίς να παράγονται ένταση και κρίση».